

DPS

DEMOKRATSKA PARTIJA
SOCIJALISTA CRNE GORE

SKUPŠTINA CRNE GORE

POSLANIČKI KLUB

Predsjedniku

Gospodinu Ranku Krivokapiću

CRNA GORA		81000 Podgorica
SKUPŠTINA CRNE GORE		Bulevar Sv. Petra Cetinjskog 10
PRIMLJENO:	18. XI 20 13 GOD.	tel: 020/ 242 161
KLASIFIKACIONI BROJ:	00-61-1/3-40	faks: 020/ 247 572
VEZA:		e-mail: klub@dps@skupština.me
EPA:		
SKRAĆENICA:	PRILOG:	Broj: _____

Datum, 18. 11. 2013.

Na osnovu člana 187 Poslovnika Skupštine Crne Gore, u ime poslaničkog kluba DPS-a, **predsjedniku Vlade**, postavljam sljedeće pitanje:

Gospodine predsjedniče,

Koje mjere aktivne politike Vlada sprovodi u politici zapošljavanja, pogotovo zapošljavanja mladih?

Obrazloženje

Svjedoci smo da je problem nezaposlenosti na globalnom nivou, od strane relevantnih institucija i eksperata, označen kao najveći ekonomski i politički izazov sa kojim se suočavaju i najrazvijenije države.

I Evropa se sa problemom nezaposlenosti sistemski bavi od početka krize ali je rast nezaposlenosti eksplodirao u mnogim njenim državama.

U cilju potpunijeg sagledavanja i rješavanja ovog značajnog pitanja, 21. oktobra u Beču održan je Dijalog o zapošljavanju mladih u Jugoistočnoj Evropi (JIE) u organizaciji Svjetske banke.

Razlozi održavanja i ovog dijaloga su zabrinjavajuće visoke stope nezaposlenosti mladih, kao i značajan broj koji je izvan obrazovnog procesa.

Jedan od ciljeva dijaloga bio je razmjena iskustava i bolje upoznavanje uloge makroekonomske politike, tržišta, podsticaja, vještina i ostalih faktora za integraciju mladih na tržište rada.

Posebna pažnja posvećena je disproporciji u vještinama koje su potrebne poslodavcima i onima koje se nude na tržištu rada, što dodatno uzrokuje visoke stope nezaposlenosti.

Evropska komisija je 8. novembra 2013. donijela paket mjera u cilju borbe protiv nezaposlenosti mladih.

U memorandumu EK u opisu trenutne situacije iznijeti su podaci da 7,5 miliona mladih Evropljana do 24 godine nijesu zaposleni, nijesu u procesu obrazovanja i nijesu u procesu obuke. U posljednje četiri godine, ukupna stopa zaposlenosti mladih pala je čak tri puta. Države članice s najvećom stopom nezaposlenosti su: Grčka (oko 60%), Španija (56,5 %), Hrvatska (52,8 %), Kipar (43,9 %), Italija (40,4 %) i Portugalija (36,9 %).

Izazovi koji su pred nama slični su sa izazovima sa kojima se susreću i brojne zemlje EU: bolje usklađivanje politike obrazovanja sa aktuelnim i budućim zahtjevima tržišta rada; politike obrazovanja koja daje nova znanja i vještine za nove tehnologije u svijetu brzih promjena; formalno, neformalno i informalno učenje koja se jednako vrednuju i formalno priznaju; prepoznavanje različitosti problema mladih u ruralnim i gradskim sredinama i njihovo rješavanje; ravnomjeran regionalni razvoj; unapređenje informisanja i edukacije; pojačan dijalog između sindikata, poslodavaca i obrazovnih institucija o strukturi i sadržaju obrazovanja; unapređenje povezivanja ponude i potražnje radne snage; podsticanje preduzetništva i samozapošljavanja; lakša dostupnost pripravničkog staža.

Zbog toga, Klub poslanika Demokratske partije socijalista daje posebnu podršku aktivnoj Vladinoj politici u ovoj oblasti, koja ima za cilj povećanje zaposlenosti, pogotovo kada je riječ o mladoj populaciji.

PREDSJEDNIK KLUBA

mr Milutin Simović

Vlada Crne Gore
Predsjednik

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE

PRIMLJENO:	20 XII 2013 GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	00-61-1/13-40/2
VEZA:	
EPA:	
SKRACENICA:	PRILOG: 1

Broj: 01 - 6658/2

Podgorica, 19. 12. 2013. godine

SKUPŠTINA CRNE GORE

Gospodin Ranko KRIVOKAPIĆ, predsjednik

Poštovani predsjedniče,

U skladu sa stavom 7 člana 187 Poslovnika Skupštine Crne Gore u prilogu dostavljam pisane odgovore na poslanička pitanja, postavljena tokom Premijerskog sata održanog 21. novembra 2013. godine.

MILO ĐUKANOVIĆ

Predsjednik Vlade Milo Đukanović

Premijerski sat, 21. novembar 2013. godine – 12:00

Pripremljeni odgovori predsjednika Vlade na poslanička pitanja

POSLANIČKO PITANJE – MILUTIN SIMOVIĆ

Milutin SIMOVIĆ, poslanik Skupštine Crne Gore u skladu sa članom 187 i 188 Poslovnika Skupštine Crne Gore, postavio je

POSLANIČKO PITANJE:

Koje mjere aktivne politike Vlada sprovodi u politici zapošljavanja, pogotovo zapošljavanja mladih?

OBRAZLOŽENJE:

Svjedoci smo da je problem nezaposlenosti na globalnom nivou, od strane relevantnih institucija i eksperata, označen kao najveći ekonomski i politički izazov sa kojim se suočavaju i najrazvijenije države.

I Evropa se sa problemom nezaposlenosti sistemski bavi od početka krize ali je rast nezaposlenosti eksplodirao u mnogim njenim državama.

U cilju potpunijeg sagledavanja i rješavanja ovog značajnog pitanja 21. oktobra u Beču održan je Dijalog o zapošljavanju mladih u Jugoistočnoj Evropi (JIE) u organizaciji Svjetske banke.

Razlozi održavanja i ovog dijaloga su zabrinjavajuće visoke stope nezaposlenosti mladih, kao i značajan broj koji je izvan obrazovnog procesa.

Jedan od ciljeva dijaloga bio je razmjena iskustava i bolje upoznavanje uloge makroekonomske politike, tržišta, podsticaja, vještina i ostalih faktora za integraciju mladih na tržište rada.

Posebna pažnja posvećena je disproporciji u vještinama koje su potrebne poslodavcima i onima koje se nude na tržištu rada, što dodatno uzrokuje visoke stope nezaposlenosti.

Evropska komisija je 8. novembra 2013. donijela paket mjera u cilju borbe protiv nezaposlenosti mladih.

U memorandumu EK u opisu trenutne situacije iznijeti su podaci da 7,5 miliona mladih Evropljana do 24 godine nijesu zaposleni, nijesu u procesu obrazovanja i nijesu u procesu obuke. U posljednje četiri godine, ukupna stopa zaposlenosti mladih pala je čak tri puta. Države članice s najvećom stopom nezaposlenosti su: Grčka (oko 60%), Španija (56,5%), Hrvatska (52,8%), Kipar (43,9%), Italija (40,4%) i Portugalija (36,9%).

Izazovi koji su pred nama slični su izazovima sa kojima se susreću i brojne zemlje EU: bolje usklađivanja politike obrazovanja sa aktuelnim i budućim zahtjevima tržišta rada; politike obrazovanja koja daje nova znanja i vještine za nove tehnologije u svijetu brzih promjena; formalno, neformalno i informalno učenje koja se jednako vrednuju i formalno priznaju, prepoznavanje različitosti problema mladih u ruralnim i gradskih sredinama, njihovo rješavanje; ravnomjeran regionalni razvoj; unapređenje informisanja i edukacije; pojačan dijalog između sindikata, poslodavaca i obrazovanih institucija o strukturi i sadržaju obrazovanja; unapređenje povezivanja ponude i potražnje radne snage; podsticanje preduzetništva i samozapošljavanja; lakša dostupnost pripravničkog staža.

Zbog toga, Klub poslanika Demokratske partije socijalista daje posebnu podršku aktivnoj Vladinoj politici u ovoj oblasti, koja ima za cilj povećanje zaposlenosti, pogotovo kada je riječ o mladoj populaciji.

ODGOVOR PREDsjedNIKA VLADE:

Poštovani gospodine Simoviću,

Crna Gora kao zemlja kandidat za članstvo u Evropskoj uniji čvrsto je opredijeljena prema suštinskoj, a ne samo formalnoj, primjeni evropskih vrijednosti i standarda. U tom smislu, zaposlenost treba sagledavati kao ključni cilj društvenog i ekonomskog razvoja, koji neposredno utiče na kvalitet života stanovništva.

Nedovoljna zaposlenost, a posebno visoka stopa nezaposlenosti mladih, je jedan od težih izazova sa kojima se Crna Gora danas suočava. Politika zapošljavanja zaslužuje centralno mjesto u domenu javnih politika, ne samo zato što je usmjerena ka najvažnijem cilju ekonomskog i društvenog razvoja, već i zato što, praktično, i nema institucionalne reforme, sektorske politike, ili pojedinačne mjere koja ne ostavlja trag na nivo i strukturu zaposlenosti.

Takvo značenje politike zapošljavanja definisano je i u Nacionalnoj strategiji zapošljavanja i razvoja ljudskih resursa 2012-2015, kao strateškom dokumentu u oblasti politike zapošljavanja. Strategija je inspirisana pristupom korišćenim u integrisanoj socio-ekonomskoj strategiji EU 2020 kojom su definisani ciljevi pametnog, inkluzivnog i održivog razvoja.

Mladi, kao najkreativniji i najperspektivniji dio društva, ostaju u centru pažnje politike zapošljavanja kako u Evropskoj uniji, tako i u Crnoj Gori.

Svjetska ekonomska kriza se u velikoj mjeri odrazila na povećanje broja nezaposlenih, naročito mladih do 24 godine. Evropska unija je procijenila da oko 7,5 miliona mladih od 15 do 24 godine u zemljama EU nije zaposleno, da pri tome nijesu ni u procesu obrazovanja.

Prema poslednjim podacima Eurostata iz septembra 2013. godine, stopa nezaposlenosti u euro zoni iznosila je 12,2 %, a stopa nezaposlenosti mladih (15-24) 24,1%. Na nivou Evropske unije (EU 28) stopa nezaposlenosti iznosila je 11,0%, a stopa nezaposlenosti mladih 23,5%.

Vi ste pomenuli neke od karakterističnih država EU, pomenuli ste Grčku gdje je Stopa nezaposlenosti u Grčkoj je 27,3%, ono što je dodatno važno stopa nezaposlenosti mladih 57,3%, u Španiji je stopa nezaposlenosti je 26,6%, stopa nezaposlenosti mladih 56,5%, u Hrvatskoj stopa nezaposlenosti 17,2%, a stopa nezaposlenosti mladih 52,8%.

U Crnoj Gori prema poslednjim podacima iz Ankete o radnoj snazi (II kvartal 2013god.) stopa nezaposlenosti je 19,3%, a stopa nezaposlenosti mladih (15-24 godine) 34,4%.

Prema poslednjim podacima Zavoda za zapošljavanje Crne Gore ukupan broj nezaposlenih lica na evidenciji nezaposlenih je 34,383 od čega je učešće lica sa visokim obrazovanjem 10,602 što čini 30,83% od ukupno nezaposlenih lica. Ukupna registrovana stopa nezaposlenosti je 14,78%.

U cilju rješavanja problema nezaposlenosti mladih Evropski savjet je u aprilu 2013. godine donio preporuku o uspostavljanju Garancije za mlade. Cilj ove garancije je da se mladima koji se ne zaposle u periodu od 4 mjeseca nakon završetka formalnog obrazovanja ponudi alternativan posao, dalje obrazovanje, praksa ili sticanje novih vještina.

Prateći preporuke EU u dijelu politike zapošljavanja kroz inicijativu Mladi u pokretu iz koje je proistekla šema Garancije za mlade, Vlada Crne Gore kroz odgovarajuće mehanizme u datim uslovima, imajući u vidu ekonomsku situaciju i određena budžetska ograničenja, sprovodi niz mjera i aktivnosti, kako bi se povećala stopa zaposlenosti mladih, time i ukupne zaposlenosti što bi vodilo putem ekonomskog oporavka i razvoja.

Vođeni idejom da institucije sistema treba da omoguće šansu visokoškolcima da se stručno osposobljavaju Vlada je prošle godine pokrenula **Projekat stručnog osposobljavanja visokoškolaca**. Osnovni cilj programa je bio olakšan prelazak iz obrazovnog procesa u svijet rada i osposobljavanje visokoškolaca za samostalno obavljanje poslova. Za realizaciju prvog kruga ovog programa, koji je otpočeo u septembru 2012. godine, obezbijedena su sredstva u Budžetu u iznosu od 10,0 mil.eura.

Na osnovu detaljne analize realizacije prošlogodišnjeg programa proizvedene su izvjesne modifikacije u Programu za ovu tj. sledeću godinu:

1. Zbog potrebe racionalizacije zapošljavanja u javnom sektoru, akcentat je na poslodavcima iz privatnog sektora. Državni organi i organi državne uprave i lokalne samouprave su isključeni iz Programa, osim ustanova prosvjete, zdravstva, policije, vojske i privrednih društava u većinskom državnom vlasništvu.
2. Visokoškolcima je omogućeno da povećaju listu „preferencija” (7 preferencija), kako bi im se omogućila bolja šansa za dobijanjem poslodavca.
3. Visokoškolcima je omogućeno da na sajtu Elektronske uprave u svakom trenutku mogu vidjeti na kojoj su poziciji u odnosu na ostale kandidate za svaku od sedam preferencija tj. radnih mjesta za koje su aplicirali, uz mogućnost da preferencije mogu mijenjati do samog isteka roka za prijavljivanje.

Ovogodišnji program je kao i 2012. godine otpočeo 10. septembra, a prijava poslodavaca trajala je od 15. septembra do 15. oktobra, kada je zvanično počela i prijava korisnika. Korisnici ovog Programa će sa radom početi u januaru 2014. godine.

Imajući u vidu otežano pronalaženje adekvatnog zaposlenja sve veći broj mladih srednjoškolaca odlazi na univerzitete, što znači i prolongiranje problema nezaposlenosti na buduću period. Cijeneći potrebe tržišta upravo za radnom snagom sa srednjom stručnom spremom, Vlada Crne Gore priprema Analizu modela Programa stručnog osposobljavanja svršenih srednjoškolaca. Cilj ovog projekta treba da bude sticanje znanja i vještina lica sa srednjom stručnom spremom, koja su deficitarna na tržištu rada u Crnoj Gori, kako bi se adekvatno odgovorilo tražnji poslodavaca koja se u dosadašnjem periodu zadovoljavala stranom radnom snagom.

Vlada Crne Gore, kroz mjere poreske politike, stimuliše poslodavce na veće zapošljavanje određenih kategorija nezaposlenih lica. Ovaj vid stimulatvinih mjera tokom 2013. godine omogućen je i za poslodavce koji zaposle lica sa stečenim visokim obrazovanjem, nakon obavljenog pripravničkog staža, kroz **Uredbu o subvencijama za zapošljavanje određenih kategorija nezaposlenih lica.**

Podsticaj zapošljavanju mladih je omogućen i **kroz Program podsticanja preduzetništva**, kojim se nude krediti za samozapošljavanje u cilju razvijanja malog i srednjeg biznisa.

Takođe, vladina politika je usmjerena na ublažavanje problema **putem zapošljavanja mladih tokom sezone** kroz projekte za mlade koji se po pravilu organizuju radi privremenog rješavanja problema nezaposlenosti mladih, sticanja radnog iskustva i prakse.

U okviru mjera aktivne politike zapošljavanja, treba istaći i programe obrazovanja i obuke, koji se odnose na kategoriju mladih sa opštim obrazovanjem bez radnog iskustva, neadekvatnih znanja i vještina, čija se zapošljivost znatnije povećava realizacijom ovih programa.

Ove aktivnosti upotpunjene ostalim mjerama aktivne politike zapošljavanja, za nezaposlena lica koja se nalaze na evidenciji nezaposlenih čine svojevrsan paket garancija za mlade koje sprovodi Vlada Crne Gore.

Dakle, mladi kao najkreativniji i najperspektivniji dio društva ostaju u centru pažnje politike zapošljavanja, što potvrđuju i konkretne aktivnosti koje sprovodi Vlada i nadležne institucije.

Cijenim da je važno afirmisati i odgovoran odnos koji pokazuju pojedini investitori u dijelu obrazovanja, obuke i zapošljavanja domaće radne snage. Tako npr. Bijelo Polje postaje regionalni centar za obuku i trening kadrova koji će raditi u sektoru turizma tj. građevinarstva, konkretno na projektu u Kumboru. Vjerujem da je ovo dobar primjer i za druge investitore koji imaju potrebu za kvalifikovanom radnom snagom, a ujedno i prilika za prenos i usvajanje novih znanja i vještina, kao i za dugoročno radno zbrinjavanje nezaposlenih ljudi posebno iz sjevernog regiona.

I na kraju, podsjetiću na podatak koji sam ranije ove godine saopštio u ovom Parlamentu. Očekivani iznosi investicija samo u turističkom sektoru u ovoj i u par narednih godina iznose oko 3 milijarde eura.

Uz velike projekte iz oblasti turizma, čija realizacija je već počela i onih čiji je početak izvjestan u najskorijoj budućnosti, iz oblasti energetike i proizvodnje hrane, stvaraju se preduslovi za otvaranje više hiljada novih radnih mjesta.

Državni program podrške zapošljavanju, kao i privatne investicije sigurno će generisati značajan broj novih radnih mjesta. Važno je biti spreman i iskoristiti ovu priliku. Mladi i nezaposleni moraju u ovome preuzeti i svoj dio odgovornosti.